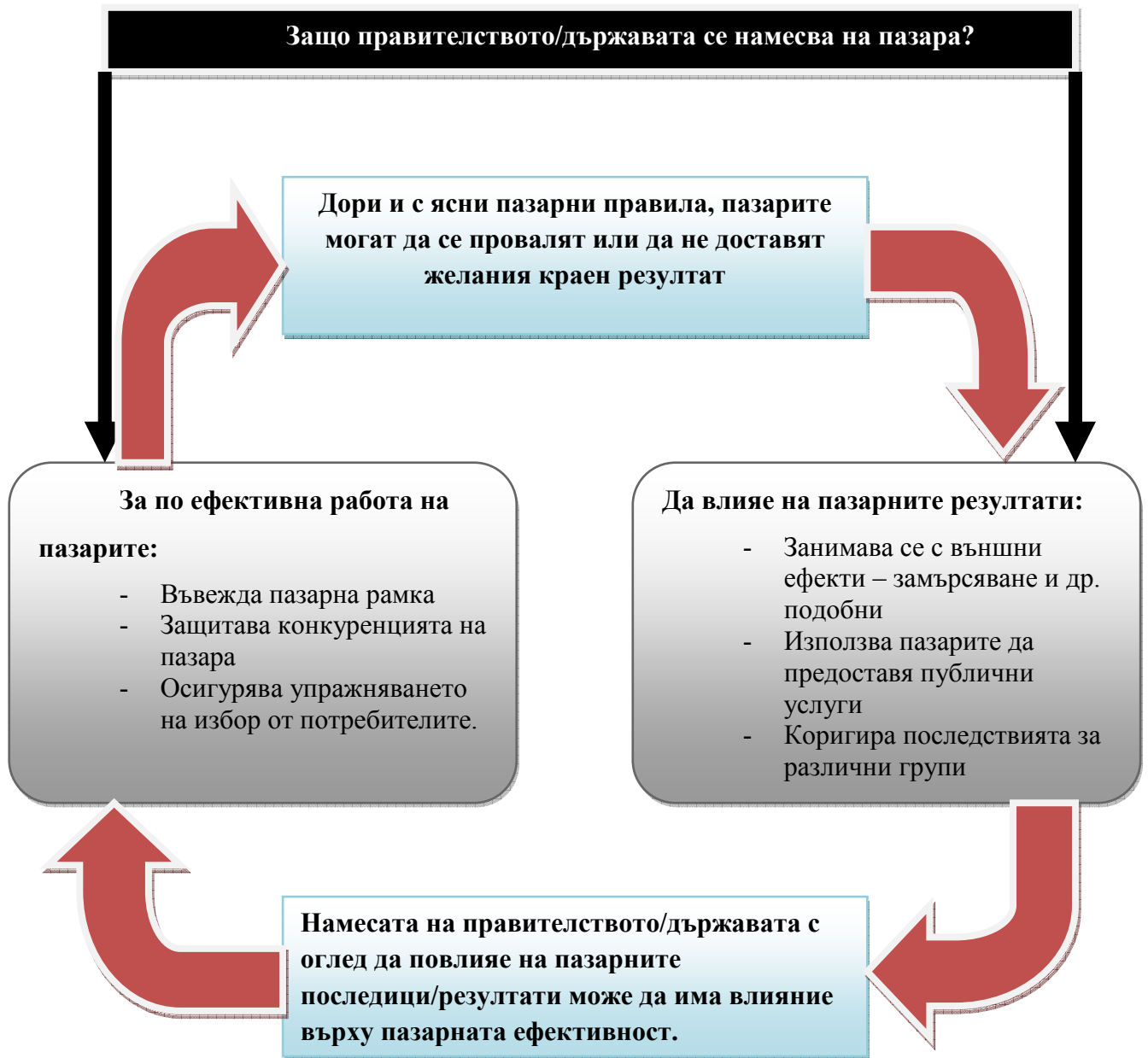

Фиг.1 Роля на държавата в определянето на рамки и влияние върху крайните резултати

1.1. Директно участие

Правителство участва пряко в пазарите по две основни причини: за предоставяне на обществени блага и услуги, чието предоставяне от свободните пазари е малко вероятно да бъдат на подходящото равнище и да се възползват от търговската стойност на публичните активи в сектора.

1) Държавата като доставчик

В миналото, публичният сектор е бил пряк доставчик на много стоки и услуги. С течение на времето обаче тази роля е намалена поради няколко причини:

- приватизацията на предприятия държавна собственост, например енергия, вода и телекомуникационни компании, и последващото икономическо регулиране на тези дейности
- въвеждане на конкурсното начало в продължение на много обществени услуги.
- нарастващото използване на публично-частни партньорства като алтернатива на предоставянето на пряка държавна намеса.

2) Държавата като купувач

Държавата също е важен купувач на стоки и услуги от частния сектор. Оценката на общия размер на обществените поръчки във Великобритания варира от около 11 на сто до 18 на сто от БВП¹. Държавата купува от частния сектор с цел да предоставят обществени услуги, както и да изпълнява своите функции, например предоставянето на офиси, ИТ оборудване и изследователски услуги. Правителството обикновено доставя стоки и услуги чрез конкурентна тръжна документация / процедура. Потенциални доставчици на оферта наддават, и поръчката е възложена на фирмата, която най-добре отговаря на определени критерии, и осигурява най-добрата стойност. Държавата действа като купувач от частни фирми по две основни причини:

- Да се осигури обществена стока или услуга, като отговор на неефективност на пазара като здравеопазване, правото и реда, места за отдих и опазване на околната среда и др.

¹ OFT (2004).

- За да го подкрепи в изпълнение на своите функции, държавта купува стоки и услуги от частни или доставчици от третия сектор. Типично закупените стоки включва сгради, превозни средства, компютри и програми; услугите могат да включват и ТРЗ ИТ услуги, консултации, изследвания и кетъринг и почистване.

Фигури, участващи в обществените поръчки са значителни. Като цяло, обществените поръчки представляват 20% от БВП на страните-членки на OECD². През 2003 Julius Review³ констатира, че през 2007/8 обществените услуги във Великобритания имат оборот от 79 млрд, генерирайки 45млрд паунда пряка добавена стойност и наемане на над 1.2 милиона хора. В него също се посочи, че в продължение на 12 години периода до 2007 г., публичния сектор е нарастнал при среден годишен темп от над 5 на сто в реално изражение.

1.2. Недиректно участие на пазара

Правителството обикновено се намесва косвено където съществуват частни пазари, но които имат странични ефекти като положителни или отрицателни, или от гл.т. на социалната справедливост. Когато негативен страничен ефект съществува, например замърсяването от ауспусите на автомобилите, правителството може да избере да ограничи производството (например, данък превозно средство) и / или потреблението (например, пътен данък). Тези мерки се променят на на производителите и потребителите. Когато страничните ефекти съществуват и те са от полза за обществото и трябва да бъдат насърчавани, например изследвания и развитие, правителството може да избере да субсидира дейност като по този начин насърчи производството и / или потребление.

² OECD (2007b), стр. 7.

³ BERR (2008b).